

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Rákóczi-s. 20. sz.
Telefon 300.

Felelős szerkesztő:
Lónyay Elemér

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben hátha hozva: 1 évre 14.40 | 1/4 évre 3.60 | 1 óra 1.20
Vidékre postán küldve: 1 évre 17.40 | 1/4 évre 4.35 | 1 óra 1.40

Az arisztokrata restauráció.

Mindenütt észlelhetők háborús változások. E változásokat rendellenességeknek neveztük mindaddig, míg meg nem szoktuk. És e szokásban rejlik valami hatalmas erő, melynek hatása különösképpen csak akkor jelentkezik bennünk, ha a megszokott szokatlanságban itt-ott megjelenik valami régi szokás, mely most már mint szokatlanság lép föl. Ezzel kapcsolatban idegenszerű érzések járogatnak át bennünket.

Tévedés volna bár azt gondolni, hogy magától a régi életmódtól idegenkedünk. Szó se róls! — Am a mai rendellenességek néha imponálnak is a maguk közvetlen mivoltuknál fogva. De ettől eltekintve, emberbaráti kötelességünk tiltakozni a mai rendellenességeknek olyanféleképpen való rendbehozása ellen, mint amely kísérleteknek tapintatlan eszközei mindenkire sértőek.

A felháborodás izgalma alig tudjuk fékezni, mikor az arisztokrata restauráció refermáló törekvéseinek eszközeit a kimélelenségig látjuk fajlani.

A brutális gorombaság, melynek a gyanútlan átutazó áldozatul esik egy idő óta a szabadkai vasúti állomás éttermében oly sértőek, hogy a pincérek kiutasító válasza méltán keltenek általános elégedetlenséget a vendégek körében.

A csendes mozgolódás félelmes moraja visszafojtott fenyegetéssel tanuskodik az elégedetlenségről. — Am legyen bár észrevehetetlennek nevezhető, mégis a figyelmes szemlélő hamarosan tapasztalhatja a sértegetések visszhatásának ilyenféleképpen való megnyilvánulását.

Láttuk, hogy az állomási vendéglőben civilekkel, akiknek második osztályu jegyük volt és semmit sem követtek el, minden ok nélkül milyen durván bántak. Ehhez van egy igen komoly hozzászólásunk. Láttunk és hallottunk ott katonákat, henevedő szabadkai fiatal embereket, akik olyan disznó beszédet folytattak, hosszú ideig és hangosan, hogy az értem egész uri közönsége megbotránkozott rajta. Az illetők botrányos magaviseletét nem azért említjük itt fel, mivel katonák, mert hiszen ezek az alakok polgári ruhában sem sügyenkeznek valószínűleg az ilyes trágár beszédek miatt, hanem azért, hogy a pincérek, bár valamennyien hallották a beszédet,

és látták a körülöttük levők megbotránkozását, egyetlen szóval se figyelmeztették a ficsurokat. Ennek az okát csak abban találhatjuk, hogy a katonák egyre-másra rendelték a szilvóriumot. Persze, a közönség azért nem szólt, mert nem akart belekötöni a katonákba. A személyzetnek azonban csak ki kellett volna tessékélnie onnan az illető katonasurakat!

mot. Persze, a közönség azért nem szólt, mert nem akart belekötöni a katonákba. A személyzetnek azonban csak ki kellett volna tessékélnie onnan az illető katonasurakat!

Meghalt a veszprémi püspök.

Veszprém, febr. 9. Hornig Károly bibornok-püspök ma reggel szívizélhűdés következtében 77 éves korában meghalt. A hirtelen elhunyt nagytudású püspök koronázta meg a múlt év december 30-án Zita királynénkat. Halála különösen volt püspöki székhelyén, Veszprémben, igen nagy részvétet keltett.

Hollandia — semleges.

Hága, febr. 9. A kamara ülésén a külügyminiszter kijelentette, hogy Németország szigorított buvárhajóharcának a bejelentése nem ad okot a kormány állásfoglalásának a megváltoztatására. A kormány tiltakozott ugyan a szigorított buvárhajóharc ellen, de szigorúan ragaszkodik eddig követett semlegeségi politikájához mindegyik hadviselővel szemben.

Figyelmeztetés nélkül!

Hága, febr. 9. Kedden és szerdán az ántánt 27 hajót vesztett el, összesen 60.000 tonna tartalommal.

London, febr. 8. Az utolsó 24 órában 52.000 tonna tartalmu ántánthajó pusztult el, köztük 2 óceánjáró gőzös is.

Antwerpen, febr. 9. 8 hajó elsüllyesztését jelentik, köztük olyanokét, melyeket figyelmeztetés nélkül sülyesztettek el a német buvárhajók. Ujabbán ismét 5 hajó elsüllyesztéséről érkezik jelentés.

London, febr. 9. A Kalifornia nevű angol személyszállító hajót egy buvárhajó figyelmeztetés nélkül elsüllyesztette. A 205 emberből a személyzetnek 28 tagja és 3 utasa a vízbe fult, 4-et a robbanás ölt meg.

Nem foglalták le a német hajókat.

Berlin, febr. 9. Washingtoni táviratok a Németországgal való diplomáciai szakítás óta elrendelt közönséges közigazgatási intézkedések tulzott és megtévesztő beállításával szemben jellemzőnek tartják, hogy az amerikai kikötőkben rekedt német hajók lefoglalásáról szóló hírekre vonatkozóan Wilson azt a nyilatkozatot tette, hogy a kormánynak egyáltalában nincs ilyen szándéka. Wilson lépéseket tett abban az irányban, hogy a kormány magatartása a várakozás idején ne legyen elhamarkodott.

Lónyay Elemér — herceg.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Lónyay Elemér grófnak a hercegi méltóságot adományozta a főméltóságú címmel.

Árdrágítók.

Kénytelenek vagyunk a díszes társaságnak új rovatot nyitni, amelyben felsoroljuk neveiket, tetteiket, híressé és ismerettefeszük őket a közönség előtt. Azt hisszük, hogy kirakatunkba mindig szebb és cifrább tollu madarak kerülnek közölők. Minden nap hűségesen ki fogjuk rákni őket; nem lesz terhünk a fáradság; hogy ők jól érzik magukat, nekünk nem lesz eltefe kifogásunk.

Kirakatunk előtt mi mindig égni hagyjuk az ivlámpát, hogy annál jobban ismerjék őket; ha így ismertté fognak válni, akkor rablásukat sem folytathatják oly titokban, az éj leple alatt; mint azt eddig tették. Erre kénytelenek vagyunk a legkiméletlenebb késhegyig menő harcot határozni el velük szemben, mert ezt a gyalázatos mesterséget és nyereszkedési vágyat becsületes ember nem nésheti ölbe tetti kézzel, hanem csapásra emelt ököllel és fogcsikorgatva.

Ezek nem nézik azt, hogy tíz-százezer apátlan árva tengődik, nyomorog, hideg viskóba, hadi kenyéren és hideg vízen, míg apjuk exor halálnak néz elébe a fagyos lövészárokban, tengernyi nehéz fáradságok közepette. Ezeknek a makvirágoknak nem esal könnyet szemükbe, a sanyaru könnyfakasztó idők vér folyása. Most, mikor mindnyájunknak mély bánat kinszenvedés az életünk, tengődünk, mert szilárdan bizunk egy szebb és jobb világ beköszöntő tavaszában, hisszük, hogy eljön még az az idő, mely a világot jobbra fordítja. Csak ez tartja bennünk az energiát.

E nehéz és keserűen bánatos megpróbáltatás idején, mikor úgy illenek, hogy egymással kölcsönösen osztozunk meg az éles fájdalom szivhasító terhét, vannak közöttünk olyanok, kik nemhogy átvennének tőlünk egy súlyos kódarabot mely mellünket nyomja, amitől akadozva lélegzünk, inkább vámpirként eleven husunkba vágják vérszopó szájukat, hogy mielőbb összeragyjunk s hullánk felett annál könnyebben üljenek gyalázatos lakomájukat. Miért teszed ezt? . . . Felelj erre Eszem János, te, ki a só kilogrammját 44 fillérért adod! . . .

Mégsem pusztul el minden állat.

— A földmivvelésügyi miniszter távirata. —

A Szabadkai Gazdasági Egyesület mult hó 30-án távirattal fordult a földmivvelésügyi miniszterhez. Ebben a táviratban felhívja a miniszter figyelmét a mezőgazdaságunkat fenyegető veszélyekre, melyek a rekvizitációs intézkedésekből kifolyólag fenyegetnek bennünket.

A hosszú táviratra, melyet a Gazdasági Egyesület nevében Törley Gyula, — mint az egyesület ügyvezető elnöke — küldött a földmivvelésügyi miniszterhez, — ma érkezett válasz, melynek szövege az alábbiakban adjuk közre:

„Kivett tengeri kontingenst a hadsereg óriási szükségletére s a rendelkezésre álló készletek csekélyességére való tekintettel, nem mérselkelhetem Hadügyminiszterium sertésátvételi bizottságát felkértem, hogy minél nagyobb mennyiségű sertést vegyen át.

Földmivvelésügyi miniszter.

Szabadkának tehát könyörület nélkül be kell szállítani a kivett kukoricamennyiséget, melyet — mint a távirat szövege is írja — a közszükséglet fedezé-

sére álló készletek csekély mennyisége és a hadsereg óriási szükséglete állapított meg. Bár elsősorban figyelembe veendő jelenségek formáltak ki a kivett tengerikontingenst, mégis a hinterland gazdasági fejleményei késztették a Szabadkai Gazdasági Egyesületet — mint a gazdasági viszonyok itteni legjobb ismerőjét — az aggodalom kijelentésére, mely az eddigi intézkedés hiányos voltára mutat rá elsősorban.

Elsősorban pedig a hizlaláshoz szükséges kukoricamennyiség elvonását kárhoztatta a miniszterhez küldött távirat. Együttal rámutatott ennek természetesen a folyamán, mint a sertések pusztulását előidéző jelenségre, melynek ha az eddigi intézkedések megváltozhatatlanok lennének, egyedüli egészséges megoldását a sertések átvételében látta. — S most jött is a távirat, mely tudtul adja, hogy a hizlalástól elvont kukoricamennyiség folytán, az ezáltal el nem készíthető sertések átvételéről intézkedik. Előzetesen pedig a kivett kontingens megmaradását jelenti ki.

Harctéri élet a havas hegyeken.

— Levél a táborból. —

Szerkesztőségünk címére hozott a pósta M. Z. zászlóstól egy levelet, melyet lapunk számára írt. Olvasóink bizonyára szeretettel olvassák jelen sorainkat, mert e levél olvasása közben a képzelet szeretteink siralmas körébe száll. S jól esik oda még az ábránd tűzes szekeren is eljutni.

A hideg, éjszakai órák esendje ül a hegyek ormain. Mikéntha didergő reszketése a fagyos holdsugarak ospós cirógatásától még jobban vacogna. Látom, — mintha — a dermesztő hidegben megmeredt tagjaival holtan nyujtozik a hegyek fehér lepedőjén. Mintha gyászt jelentene e kietlen némaság.

Ha időnként a képzelet tűzes kohója az öldöklés borsalmának lázában sordad, e mélységes esend fekete valósága, mintha a természet fenséges fehérségének adás ellensége lenne... Mindenütt fehérség. A hegyoldalak fehér takarója magaszton

érzések ünnepi díszességét hirdeti de a képzelet sejtelmes sirással susogja: — Látod amottan, az ágyuvészek véres áldozatát? Mikor az öldöklés embertelen forogtete zúgott halálos sirással: vér folyt! Piros vérsávkok megfagyott csikjait takarja le a hó! S akkor szerte szakadt emberi testek röpködtek fölöttünk. Nézd csak, — mintha hulló zápora most is öntené a keservek kínos könnyeit...

A esendes éji hangulat kísérteties szelleme lebeg el közöttünk. Ugy suttog fölöttünk, mintha lenge selyemfoslány lenne: észrevétlen. — De mégis belelátunk és a mult véres napjainak félelmes panorámája tárul szemünk elé.

Fölébred a gyötrelmes érzések zsibongó fájdalma, hogy elrabolja tőlünk e esendes percek jóleső varázsát. — S ha kissé elkalandoz lelkünk a véresnapok tövises bozotjai közt új sebeket fakaszt. Sokszor újból piros bugyborékok serkednek...

A hófuvás és a vonatok.

Nagy a hó itt Szabadkán is, de el se tudjuk gondolni, mily óriási hófuvások vannak az egész megyében. Est leginkább a vonatjárásról lehet tapasztalni. A nagy hó belepte mindenütt a vasúti síneket, úgyhogy ma 48 órára be kellett szüntetni a cservenkai és zentai vonatjárást mindaddig, míg a havat eltakarítják. Ezen a két vonalon se Szabadkára nem jöhetett be vonat, se innen nem mehetett. A cservenkai személyvonat, melynek szerdán este 8 óra 56 perckor kellett volna beérkeznie, csütörtökön este 8 óra 50 perckor vánszorgott be.

A zombori vonat is, melynek

szerdán éjjel 10 óra után kellett volna beérkeznie, csak csütörtök déli 1 órakor ért be Szabadkára, a nagy hófuvás miatt. A hó eltakarítása nehezen megy ugyan, de remélhetően mégis hamarosan sikerül, mert hiszen a hóesésben most egy kis szünet állott be.

Mint értesültünk, az éjjel szintén óriási késésük volt az összes Szabadkán áthaladó vonatoknak. Az esti 10 órára várt zombori vonat még reggel 6-kor sem volt ittben. Ezt olyan palicsiaktól tudjuk, akik az este színházba jöttek be abban a reményben, hogy ha nem is éjfélkor, de majd 1 órakor mégis csak hazaérnek a vonaton. Est a remé-

nyüket kellemes családias váltotta föl: színházi villamoson mehetek haza. Csak éppen hogy a villamosostársaság nem küldte a kocsit a színházig, hanem a telepről indult az el — reggel 6 órakor. Most ez az első kocsit a palicsiak színházi villamosa. Reméljük, többé nem panaszkodnak, mert villamoson előbb

hazaérnek mint vonaton.

Ez a zombori vonat különben még Bajmokon túl elakadt a hóban és Szabadkáról küldtek eléje kiegészítő mozdonyt.

A pesti vonat is, melyek éjjel előtt kellene itt lennie, még reggel 7-kor sem érkezett meg. Ilyenek most az utazási állapotok.

A gazdasági világháború.

A szörnyűséges világháborúról régóta tudjuk, hogy elsősorban gazdasági háború. Nem a fanatikus szerb gyilkos golyója a tulajdonképpeni előidézője, hanem Angliának feltélenykedése hatalmas versenytársával Németországgal szemben.

Ha vannak is erkölcsi politikai okok, a főcél a gazdasági háború. Ezért kergette háborúba a kalmár angol, szövetségeit is, ama helytelen hiszemben, hogy a háború vetélytársait, ellenségeit, de még jóbarátait is gazdaságilag annyira kimeríti, hogy világaluralma beláthatatlan időkre biztosítva lesz.

Számításában azonban kissé esalódott. Szövetségeinek nyomása miatt a háborúhól számításán felüli módon részt kell vennie emberrel, pénzzel egyaránt. Most már ugyszólván létebe van megtámadva.

Annyira megrendült, hogy még a végső győzelem esetén is ellenségeivel és szövetségeivel az eddigi kényuralmát aligha fogja egyhamar éreztethetni. Pedig Anglia ehhez volt hozzászokva évszázadokon keresztül és hogy most is valóban arra törekszik, mutatja az emberieséget nem tekintő, kiméletlen haremmodora is.

Nem annyira fegyverrel, mint inkább kiéhezettel, gazdasági nyomással akarja ellenségeit legyőzni. Ezenfelül minden alkalmat felhasznál, hogy ellenségeinket szoros gazdasági blokká tömörítve még a béke idején is megsemmisítse gazdasági életünket. Valahány konferenciát tartottak ellenségeink, mindig arról is tárgyaltak, határoztak. Ez készítette a mi szövetségeinket is a gazdasági egyesülésre, tömörülésre, közeledés elérésére, megteremtésére már csak a helyesen felfogott létfenntartás céljából is.

Nem annyira nálunk, mint inkább odaát az ellenség gazdasági meggyengítésétől várják a győzelmet és főként a saját gazdasági erő gyarapodásukat. Ezzel szemben meggyőződéssel hangoztatjuk: *Bár gazdasági téren minden egyesülés hasznos és célirányos, de a gazdasági háború, szétválás bomlasztó hatása. Nemcsak az érzi meg, akit vele szüntetni akarnak, hanem az is, aki azt felidézi.*

Semmiféle konferencia, még ha Londonban vagy Párisban tartják is, meg nem döntheti ezt az igazságot. A gazdasági háborúskodás fogalma ellenkezik a világgazdaság fogalmával. Rengeteg fáradozásba, időbe került a világgazdaság megteremtése. Hogy a földkerekség összes részeinek különböző termőképességét egymással kiegyenlítsék és ami az egyik országban felesleg mutatkozik, azt a másik ország feleslegével kicserélve, a hiányo-

kat pótolni lehessen. Az ezeréves kulturmunka eredménye: a világgazdaság. Gazdasági szétjelhuzás ezt meg nem semmisítheti. A háború, amíg tart, megakaszthatja a világgazdaságot, sőt még a békekötés után is, de csak rövid időre.

A gyűlölség lassan helyet enged a kiengesztelődésnek. A külföldi viszonylatok hovatovább megélelnéülnek. A háború kezeserű utóíze elmúlik és helyére áll ismét a világgazdaság. Céltalanul erőlködik tehát az ántánt, hogy a háború után gazdaságilag bennünket megbénítson.

Nincs ok a gazdasági háborútól tartani. A számító angol, ha még oly komolyan akarna is gazdaságilag tönkretenni, mielőbb a saját érzékeny kárán kényyszerül meggyőződni róla, hogy rossz uton jár és csakhamar letér erről az útról. Mert a gazdasági háborút önmagunk érzékeny megkárosítása nélkül el sem lehet képzelni. E szempontból tehát szintén bizalommal nézhetünk eléje a még mindig bizonytalan békekötés utáni időnek.

P. Lusa.

(A Bőrközpont hitvány talpjai)
A Bőrközpont, úgy látszik, nemcsak az iparosokkal, hanem a városokkal is tréfát akar űzni. A kereskedelmi miniszter már jórögen mintegy 60 kiló talpat utalt ki Ujvidék város részére, de a Bőrközpont csak most kegyeskedett a talpat elindítani. De nincs benne köszönet. A Bőrközpont 19 kiló talpa oly gyarló, hitvány boeskorinak való anyag, hogy a város aligha fogja megköszönni. A miniszter által kiutalt talpnak csak harmadrészét küldi, de azt is rongy anyagból. — Ugyanugy tett a Bőrközpont az ujjvidéki határrendőrséggel is kevés, de annál rosszabb talpat küldött neki, amely szintén csak boeskorinak való. A börtelen Bőrközpont azt hiszi talán, hogy a határrendőrök télviz idején boeskorban tesznek szolgálatot? Pamlényi Gábor tanácsos táviratilag fordult a belügyminiszterhez a Bőrközpont bosszantó eljárása miatt.

Lifka Pioskop

A véráldozat

Dráma 3 felvonásban. Főszereplő

Olaf Fönss

a HOMUNKULUS

főszereplője.

Kezdeté hétfőnap 5 és 8, ünnepnap 2, 4, háromnegyed 6 és 8 órakor.

Vizsgálat a Dunába fult marhák ügyében.

Hirt adtunk arról, hogy a torontálmezei bánovce község-nél elhuzódó ártéri területéről az áradó Duna sodra 1000 marhát magával vitt, amelyekből öt-ötöt sikerült csak megmenteni, míg a másik fele odaveszett.

A marhák az újvidéki Szerb Szövetkezeti Bank tulajdonát képezték, amely az 1000 drb szarvasmarhát Vitolics Száva barátai nagybirtokosnak adta át hízalásra. Vitolics teljes garanciát vállalt a több százezer koronát érő állatokért és épen ezen az alapon fog a bank el-lene kártérítési keresettel fel-lépni, ha a részvénytársaság kárát meg nem tértené. De még ebben az esetben is a hatóság-ra hárul annak a kiderítése, hogy kinek a gondatlansága idézte elő a szerencsétlenséget, hogy kit terhel a felelősség az 500 marhának a közfogyasztás elől való elvonása miatt.

A bánovcei marhavízbe-fulladás részleteinek kiderítése ügyében

Pamlényi Gábor határrendőrségi tanácsos a közigazgatási tény-megállapító eljárást az eset után azonnal folyamatba tette annak dacára, hogy ezideig feljelentő nincs. A határrendőrség vezetője helyszíni vizsgálat után leszögezte minden olyan tény-körülményt, amely a szerencsét-lenséggel összefüggésben van. A helyszínrajz szerint nem szí-geten, hanem egy 7000 holdas ártéren legeltették a marhákat. A Duna vizállása azokban a napokban állandóan emelkedett, az ártéri terület mint egy sziget látzott ki a vízből.

A szerencsétlenség napján a teljesen víz alá került ártéri te-rületen 120 cm. magas volt a vizállás és úgy nem esoda, ha a víz erős sodra magával ra-gadta a megriadt állatokat. A további vizsgálat lesz hivatal megállapítani, hogy ki a vétkes az 500 drb hízott marha pusztulásáért.

(Szerencsétlenül járt esempé-szek.) Bezdántól délre Gombos felé több esempész nagyobb mennyiségű búzát akart átsempé-szteni a zajló Dunán. A jég-zajlásban a dereglye egész rakományával — 17 métermázsza búzával — és az egyik esem-pésszel elsüllyedt. A másik esempészt a parti örök kimen-tették, de a jeges furdótól tudó-gyulladást kapott, úgyhogy való-szinűleg nem marad életben.

(Elfogtak egy vasuti tolvajt.) A rendőrség ismét lefűelt egy fiatalkoru vasuti szarkát, ki mel-lesleg, mint fékező teljesített szolgálatot a vasutnál. Az ár-talmatlanná tett fiatal tolvajt, ki már régóta fosztogatta a MÁV-ot — átadták a Hatalko-ruak bíróságának.

(Kérelem.) A szabadkai jótékony nőegyesületek bizott-sága ez uton is kéri Szabadka jöszivü közönségét, hogy adomá-nyait, amelyeket még az erdélyiek-nek juttatni szándékoztak, még e hét folyamán küldje be a Deák-ateai Pukovich féle házban levő gyűjtő helyiségbe, hogy a befolyt adományokat már a jövő héten rendeltetési helyükre továbbit-hassa a bizottság. Mindegyféle szükségesi cikket, élelmiszert és pénzüdeményt halásan fogad a bizottság a nemes cél érdeké-ben.

(Az Urak Mária Kongregáci-ja) 10-én szombaton d. u. 6 órakor a Kath. Legényegyesü-let helyiségében ülést tart.

(A Haditermény drága fűgái.) Újvidékről jelentik: A Hadi-termény arról értesíti Újvidéket, hogy a déli gyümölcsök beho-zatalát a keleti országokból már megkezdte az ezidőszert fűgét adhat. Ez első pillanatra kellemesnek tetsző birre dr. Szabó Lajos főügyész, mint a köz-élelmészeti ügyosztály vezetője összehívta a város nagyobb kereskedőit, hogy hajlandók-e a Haditermény által mutatott fűgét árusítani. A kereskedők összeszámították a kiadásokat, aminek a vége az lett, hogy egy kiló fűge 9-10 koronába kerülne. Így tehát nem csinál a város a Haditerménnyel fűge-vásárt.

(Akit nem lehet megbírságo-lni.) Szabadka mellett az egyik kis állomáson leszállított a ka-laus a vonatról egy asszonyt, mert már lejárt, használt jeg-gyvel utazott. Az assabály, hogy az ilyen személyek 6 ko-rona bírságot fizetnek, de csak olyan állomáson lehet őket le-szállítani, ahol osendőrség van, hogy a hatósági személyek ál-lapítsák meg az illetőnek a sze-mélyazonosságát. Az állomási elűjáró szűlt is a esendőr-mersternek, de ez azt válaszolta, hogy ő neki semmi köze sincs a dologhoz.

(Menjen a harmadik osztály-ba!) Sokszor várja az ember a vonatokat. Természetesen a mai viszonyok között nagyon is so-kat kell várni. Állomásunk szűk várótermében, vagy akár a per-ronon is valóságos gyötrellem a várakozás. Egy régi hír szerint a könyelem inkább feltalálható az étteremben — annyival is inkább, mert az asztalok mel-lett egy-egy teát is el lehet fo-

gyasztani. Különösen sok kato-na, — sok fáradt katona veszi igénybe az éttermeket. Egy idő-óta azonban a pincérek ártymáló modora a polgárokat nagyon is sörtegeti. Bekötött fejfel (még ha inkognitóban utazol is) nem kapsz azt, amit ren-deltél, de kiméletlenül goromba feleletek nem hiányzanak. Töb-bek között a napokban egy uri-asszonnyal is botrányos jelene-tet rögtönzött a pincér-társaság. Küldte a harmadik osztályba. Bár sokkal névösebb intézkedés lenne, ha az ilyen pazar pörgé-sű nyeltes pincéreket internál-nák, — mondjuk a harmadik osztályba. Oda is csak azért, mert ott megtanítanák őket.

(A belügyminiszter az árvíz elleni védekezésről.) Sándor Já-nos belügyminiszter körrende-letben hívja fel Újvidék váro-sát az árvíz ellen teendő véde-kezésre. Fűlő, hogy az ország-szerzte uralkodó hideg időjárás hirtelen, minden átmenet nél-kül fog majd enyhére válni. A minek természetes következmé-nye lesz, hogy a esapadék hir-telen összegyűlése folytán a fo-lyók megdagadnak s medrűkből kilépnek, Ennek elejét veendő, a belügyminiszter bizonyos óv-rendelkezeseket ajánl a város figyelmébe.

(Meglopták a halalos ágán.) Speier Illés újvidéki órásmester meghalt. Az elhunyt órásmester fia a halál bekövetkezte után osztozkodni akarván, a hagyá-ték megvizsgálásához fogtak, de sem atyjuk óráját, sem láncát, de még a pénztárcáját és betét-könyvét se... találták. Erre egy héttel a haláleset után fejle-ntést tettek a rendőrségnél isme-retlen tettes ellen lopás miatt. A rendőrség a vizsgálatot meg-indította.

(Megtalált kocsi és ló.) Szent-mihályteleken február hó 5 én gazdátlanul találtak egy kocsit, melyben két ló volt befogva. Egyik ló deres kanca, a másik sötétpej kanca négy éves. A lo-vakon viseltet használt szer-szám és a kocsim egy vasvilla volt elhelyezve. A rendőrség sürgőnyzött Ludaspuszta előljá-róságához, mert ott elveszett egy kocsi két lóval. Hihetőleg a lovak onnan szabadultak el.

Színház.

Becsület és szerelem.

Tegnap az Aranyembert ját-szották a színházban nagyszá-szamu közönség előtt. A becsű-let és szerelem harcát hozza a darab a közönség elé. A becsű-letes, jöszivü Timár Mihály, az „Aranyember“, a legféltőbb gonddal viselkedik feleségével, az árva Tymeával szemben de az igazi szerelmet a „Senkiszí-getőn“ élő Noémi iránt érzi. Mint becsületes ember, borzasz-tó lelki küzdelmeket áll ki e kettős szerepe miatt. E küzde-lem kifejezőjének kellene len-nie a szindarabnak, de — mint bármely regényből készült szin-mű ez sem sikerült úgy, hogy jogosan igazi szindarabnak le-hetne nevezni, mert hiszen ilyen küzdelem nem hathat megnyug-tatóan, tisztítóan érzelmeinkre, hogyha a tiszta hitvesi szeretet

Tanulók a mezőgazdasági szolgálatban.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ismételtén adott ki olyan értelemű rendeletet, hogy a mezőgazdasági termelés bi-ztosításában a tanulóifjúság is kivehesse a részét, természetese-n az erejéhez mért módon s anélkül hogy a tanulmányaiban hátráltatva lenne.

Kívánatosnak jelezte a mi-niszter, hogy ott, ahol erre a helyi viszonyok alkalmasak, igyekezzenek testileg fejlettebb tanulókból a konyhakerti ter-melés céljára termelőcsoportot szervezni. Ráday Gedeon gróf, Pestmegye főispánja, a közigaz-gatási bizottsághoz érkezett je-lentések alapján most rámutat azokra az örvendetes eredmé-nyekre, amelyeket a mezőgazda-ságban és kertészelemben a tanulóifjúság munkálkodásával tavaly elérték.

A kártékony rovarok, férgek és élősdű növények irtásával kiváló hasznot szereztek a ter-melésnek.

Egyelőre a heti félnapos szűnetek volnaának erre a mun-kálatra felhasználhatók. A her-nyó irtására legalkalmasabb idő február vége és az egész március hónap; erre hetenkint két dél-utánt lehetne fordítani s ez azzal a haszonnal is jár, hogy a gyermekek praktikus módon tanulják megismerni a hernyó káros voltát, élettanát, valamint azt, miként kell a gyümölcsfát gondozni, permetezni és oltal-mazni káros behatások ellen.

A gyom irtása április elején kezdőthetik; ugyanakkor lehet irtani a répa orrmányost, a vad-repét pedig májusban. A főispán azt a reményét fejezi ki, hogy a gazdák, akik-nek a földjeit az iskolás gyerme-kek az ártalmaktól megszabadít-ják, örömmel hajlandók lesznek az iskola alapvagyona gyarapí-tására valamit áldozni, amiből a munkálatokban résztvevő sze-gényebborsu tanulók kapnának jutalmat.

NAPI HIREK.

(Az ujoncok bevonulása.) A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az 1899-ben született ujon-cok, akik a legutolsó sorozás alkalmával bevéáltak, 1917. má-rcius hó 10-én kötelesek csapat-testeikhez bevonulni.

(Cukorgyár szövetkezeti ala-pon.) Bácskában két cukorgyár van: a verbászi és a cservenkai, mindkettő nagy budapesti ban-kek alapítása. Most azonban ko-moly terv van egy harmadik új cukorgyár alapítására, mely a répatermelő gazdák szövetke-zése alapján létesülne. Mivel a gazdák belátták a répatermelés hasznosságát és a bácskai répa kiválósága is beigazolódott, az új cukorgyár megalapításának nincsenek nehézségei.

(Az após, mint teljhatalmu intéző.) A nemrégiben történt, hogy Holka Ferencet, a 9. hon-véd esred gyalogosátanya, öz-v. Holka Ferencé és felesége szű-letett Varga Vilma bácsalmási

lakosok Budapesten meglátogat-ták. Mig távol voltak tanyájuk őrzésére Stigmonn Ádám szom-szédot kérték fel, aki helyt állt szavának és gyakran körülné-zett az őrzésére bizott tanyán. Mégis, mikor egyik este vacso-rájánál ült Varga Ádám, az após kocsival megjelent az őrizetlen háznál és a házi szükséglet fe-dezésére elkészített 120 kg-os hízott sertést szó nélkül elszál-lította. Később, mikor a kato-nalátogatók már hazakerültek, az após ismét beállított hozzá-juk és a fiatal házaspár pénz-készletével, 60 koronával együtt leányát is magával vitte Mély-kuti lakására. Még később a fiatal házaspár 18 drb tyukját is oda szállította. Most, hogy a napokban veje, Holka Ferenc hazajött Bácsalmásra szabadsá-g-ra, apósát felj lentette 790 ko-rona megkárosítás miatt. A esen-dőrség a megejtett nyomozás után az iratokat ma tette át a szabadkai kir. ügyésszéghez.

nem mutatja állandó, megalkuvást nem ismerő fölényét, magasztosságát mindenféle ellenkező érzelem fölött. A szereplők azonban kitettek magukért. Timár Mihály szerepében Hidvégy Ernő és Tymoa szerepében Leagyel Irén elsőrangú nyújtottak. Kényes Margit igen bájosan játszotta Noémit. Nagyon jó volt még Zöldi Elsa, aki a féltékeny, Ármányos Atháliát adta mély érzéssel és Remete, aki a kalandor Kristyán Tóder szerepében sok kellemet, humoros hangulatot vitt a darabba. A többi szereplő, Torma Zsiga, Garai Béla, Zöldi Vilma (Terézia), Rónai Imre (Brazovics), Nádasyné (Brazovics felesége), Kürthy Károly (Csajkás tiszti) és Komlós Vilmos (Csempész) szintén jól játszottak.

Egy megjegyzésünk még van ehhez és a többi előadásokhoz is. Mint már máskor is szótartottuk, hideg a színház levegője. Már napok óta fázik, nagyon fázik a közönség a színházban. Ha éppen kevés a fűtőanyag, meg kellene tenni azt — még a színház anyagi vesztesége árán is — hogy inkább egy héten csak 3-4 előadást tartsanak, de jobban fűtsenek! A mostani körülmények között nemcsak a közönség, hanem a színművészek is nagyon fázhatnak. Ezen igazán kell segíteni valahogyan.

* „Három a kislány“ — délután. Szombaton délután olesó helyárrakkal Schubert gyönyörű műve „Három a kislány“ kerül színre. Az operett főszerepeit ezúttal is Révész Ilonka, Réthy Margit, Nádasyné, Helvey Erzsébet, Kényes Margit, Torma Zsiga, Komlós Vilmos és Rónai Imre játsszák. Jegyeket a „Három a kislány“ délutáni előadására már lehet előre váltani.

Színházi műsor.

Pénteken itt először B., bérletben „Csillagok bolondja“ Lehár Ferenc legújabb nagy operettje.

Szombaton délután fél 4-kor olesó árakkal „Három a kislány“ Schubert nagy operettje.

Szombaton este A., bérletben másodszer „Csillagok bolondja“ Lehár Ferenc nagy operettje.

Vasárnap délután „Császárné“ nagyoperett.

Vasárnap este bérletszünetben harmadszor „Csillagok bolondja“ (Der Sternzücker) Lehár nagyoperettje.

Hétfőn B.-bérletben „A névtelen asszony“ Bisson műve.

Kedden A.-bérletben „Bájos ismeretlen“ Straus nagyoperettje.

Szerdán 10-edszer B.-bérletben jubiláris előadás Mánás Miska. Csütörtökön A.-bérletben „Egy szegény ifju története“ színmű.

Pénteken itt először „Egyszer volt“ (Wie einst im Mai) nagy operett.

Szombaton délután fél 4 órakor Klasszikus előadás „A képzelt beteg“ Miffiere vígjáték.

Szombaton este másodszer „Egyszer volt“ nagyoperett.

Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd.

Szerkesztői üzenetek

Nagyfény. A rendőrség figyelmét felhívtuk a dologra és a nyomozás eredményéhez képest irunk is az esetről.

Csenevész. A beteg oroszlanak, úgy látszik, kiesett az utolsó foga is, mert már meg sem kísérel a harapást.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezett könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

2-3 ügyes csomagolóleány

felvétetik 25-30 kor. kezdő fizetéssel a Szent Antal gyógyszerárban, Szabadka, Szegedi-ut.

Dióhéj

a legjobb és legolcsóbb tűzelőanyag 100 kg. K 4.80 pincében átvéve.

VADAS, BUDAPEST, VIII. Dugonics-u. 5. Telefon: József 15-13

Tölgy-cser kocsikeréktálp

bármilyen mennyiségben kapható Tóth és Tsai Topolya. Telefon 20.

Tűzifa, mész és szén

vagonos tételekben azonnali szállításra kapható: TOTH és TÁRSAI cégnél TOPOLYA. TELEFON 20.

Szemüvegvétel előtt díjmentes orvosi vizsgálat

Okularium

Budapest, Kossuth Lajos-u. 15.

Díjmentes szemüveg-rendelés!!

Dr. Loránt vezetése mellett délelőtt 9 órától délután 7 óráig.

Szemüvegek 3K-tól feljebb

Kalocsavideki paprikatermelő és kivitel

Szállítók paprikát a legkiválóbb minőségben és minden mennyiségben, valamint 5 és 10 kg-os csomagokban a legelőnyösebb napi árak mellett.

Özv. Klauber Sámuelné

Géderlak (Kalocsa mellett.)

RHEUMA

osuz, köszvény, ischiás ellen biztosan és bámulatosan használnak még összezsugorodott tagu egyéneknek is a „lunószesz és lunókenőcs“, törvényesen védett, orvosilag kipróbált háziszser. A legidősebb esetben egy csomag elegendő. A használati utasítással 6 kor., nagyobb adag 10 kor.

Czakó A.-né, Budapest, VI., Király-u. 90.

GÉPOLAJAT

kocsikenőcsöt, gépkenőcsöt, karbolsavat, terpentinolajat, festékeket és anyagárukat stb. jutányos áron szállít.

LUSTIG és BECK Budapest, VI., Forgách-utca 6.

CÉRNA

prima minőségű, papir- és faorsón állandó nagy raktár. Friedmann R. és Feder cégnél Budapest, V., Sas-utca 9. Telefon 48-82.

Nincs többé spirituszhiány!

Minden mennyiségű szilárdspirituszt és a hozzávaló szabad, tábori gyorsfűzöt „Soldatenfreude“, csakis vizsontelárusítóknak szállít

HOFFMANN G. A. WIEN V., NEUBAUGASSE 64-66.

Hirdessen a „Bácskai Napló“-ban!

Kérjen mintázott ajánlatot a legkiválóbb minőségű eredeti:

kocsikenőcsből (fekete, kék és srga), gépolajból (világossárga és sötét színben),

gőzhengerolajból, 250-300 loba anásig, alacsony és mag-snyomású gépekhez,

benzinből (motorokhoz, és autókhoz), 670-700 fajsúlyig,

benzolból (kétszer mosott, fehér).

Csonka Marcel műszaki nagykereskedő Budapest, Eötvös-u. 20. TELEFON. 153-11.

MENETREND

Budapestről érke.	délelőtt 9:50*	délután 1:00	éjjel 6:01*
			6:36* k. v.
			12:24
			3:59
Budapestre ind.	délelőtt 9:51* k. v.	10:15*	12:45
	délután 1:55	éjjel 6:37*	5:28
Zomborból érke.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11	2:17
Zomborba ind.	éjjel 6:14*	12:43	5:23
Ujvidékről érke.	délelőtt 9:38* k. v.	délután 1:21	éjjel 6:25*
			11:50
Ujvidékre ind.	délelőtt 9:38* k. v.	délután 1:44	éjjel 6:24
			10:07*
Szegedről érke.	délután 12:42	éjjel 4:15	5:44
Szegedre ind.	délelőtt 9:44	délután 1:30	éjjel 12:05
Cservenka-Gombosról érke.	éjjel 8:57		
Cservendka-Gombosra ind.	éjjel 4:42		
Zentáról érke.	" 11:05		
Zentára ind.	" 4:33		
Bajáról érke.	délelőtt 9:02	éjjel 9:26	
Bajára ind.	" 7:00	" 5:05	
Kiskunhalasról érke.	d. e. 7:26		
Kiskunhalasra ind.	d. e. 8:00		

A *gal jellettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig.

A világ legjobb HARMONIKAI

itt kaphatók! Acélhangok egysoros, kétsoros, háromsoros, mindenféle van. Árjegyzék ingyen! Mogyoróssy Gyula hangszergyár Budapest, Rákóczi-ut 71. (Keleti pályaudvar felé!)

Félstabil-gépek

gőskazánok, gőzgépek, motorok, hegesztők, tartályok, riasztószíjrések, sinek igen olcsón kaphatók

Abeles Emilnél Budapest, V., Váci-ut 88. szám. Telefon 24-41.

Marha-, sertés- és juhbelek

husipari gépek, szerszámok és egyéb kellekek Braun és Fleischman Budapest, IX., Ranolder u 12a. TELEFON: JÓZSEF 6-97.

Eladók

pecsenyemalacokat rögtön és később s, 3 drb keltezőgép; 600 liter friss égetési palinkát; egy 35 hl-es hordó bort megkezdtem, tehát kisebb vételek is kaphatók. Szobonya Bertalan, ny. kir. igazgató, Czorda Bódog-utca vagy Királyhalom.

Parafadugót

legmagasabú áron veszek GUTH MIKSA dugógyár Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-u. 36.

RHEUMA FANGO

ischias-ésont törés ellen ischias-ésont FANGO-iszap intézeti és házi kezelés, 5 kilogrammos doboz 9 korona 50 fillér. Budapest, VII., Könti-fürdő, Fango-gyógyintézet.

Omeletin tojaspótlók

az egyetlen, melyet a bécsi közokrház használ. 100 csomag ára 20 korona.

Szappanpótlék,

milliószámra fogy. 1 léda 500 drb 120 korona.

Keményítőpótlék

jobb a rizskeményítőnél, 100 csomag 40 korona.

„Perbol“ mosóporral

szappan nélkül s mosás nélkül, vakító tiszta fehérnemű, 100 csomag 30 kor.

Gerő H. Wien

XV., Mariahilferstrasse 158.

Drót-, lemez-, vas- és acéltömégárak

préselve, metszve, domborítva, esztergálva, galvanizálva, hegesztve vagy bármely más kivitelben, csattok, karikák, lószerszámveretek, Gall-Ewart és egyéb láncok, hadi-mozsarak, csiszolva és nikkelezve. Szász Oszkár vasárnygyárban Budapest, VI., Petneházy-u. 74.